

Leerrede over Jesaja 61: 10, uitgesproken op Dankdag 9/11/49 morgendienst te Schiedam
door H. Hofman, evangeliedienaar

Zingen - Psalm 42: 1 en 3

Lezen - Jesaja 61

Voorrede.

Dat God gave, dat hetgeen wij van de psalmdichter zongen, de taal van ons hart zij, dat, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also onze ziel naar God dorst, naar de levende God. Wat de psalmdichter daar uitsprak, zegt ons, dat er bij hem een ware God-lievende ziel was. Want als dat er niet geweest was, dan zou hij niet hebben kunnen hongeren en dorsten; dorsten gelijk een hert naar de waterstromen. Het heeft dus een aanleiding, een oorzaak.

Vooreerst dan is er bij de psalmdichter dat gevoel, die kennis en wetenschap, dat God de God des levens is. Gij zult zeggen: "Maar, dat kunnen wij allemaal weten!" Inderdaad, dat kunnen wij ook weten, want, zover als wij er onder opgevoed zijn, ons verkeer hebben onder Zijn Woord en leer, en wij Gods Woord lezen, dan kunnen wij dat vernemen.

Maar, het verstandelijk horen, dus het in die zin, in die vorm wéten, òf, dat er in ons hart als een bres geslagen wordt, is een groot onderscheid. Want als het slechts in ons hoofd zit, een oppervlakkige wetenschap, dat laat het hart koud. Maar als er in ons hàrt werkt, dat God, de God des levens is, daarvan lezen wij bij de wijze koning Salomo, dat: uit het hàrt de uitgangen des levens zijn. Laat ons dan daarbij bedenken en onderscheiden: woont het in mijn verstand - is het een oppervlakkige wetenschap - of wonen die zaken - dat Hij de God des levens is - in mijn hart?

En dat dat nu de zaligheid is: de gemeenschap van Schepper met Zijn schepsel. Want, die behoren bij elkaar, wat er buiten is, is de grootste armoede. Maar als er in ons hart werkt dat Schepper en schepsel bij elkander behoren, dan valt redeneren weg.

Want, hoe zijn wij anders, ook als godsdienstige mensen? De wereld vermaakt zich met voetbal, bioscoop, schouwburg, anderen met drank, met allerlei soort plezier, maar nu kunnen wij ons soms vermaken met godsdienst, rechtzinnigheid, "erg zwáár", en: "Zó moet het zijn!"

Kan dat Gode aangenaam zijn? Neen. Hij bekijkt ons dan ook als een stel wereldlingen, die ons vermaak hebben in de godsdienst, net als een ander in de bioscoop. Dat kàn Gode niet aangenaam zijn. Want, wij zijn Zijn schepselen, geschapen naar Zijn beeld, om Hem te kennen aan de wind des daags, en om verkeer met Hem te hebben, opdat Schepper en schepsel ten nauwste aam elkaar gebonden zouden zijn. De mens - Zijn schepsel - verrijkt zou zijn, met wat uit Hem afvloeit, Die het leven zelf is en het leven zich weer zou uitspreken tot Zijn Majesteit. Immers, dat is toch het doel? Dan valt bij ons ook alle redenering weg.

Als dan een zondaar leert kennen dat hij God kwijt is, dan zal hij ophouden met redeneren: "Het moet zus en zó zijn", dan zal er uit het hart opwellen: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen." Ik ben God kwijt, mijn Oorsprong. Dat is het leven, dat ik Hem ken, dat ik bij Hem ben, weder hersteld ben in Zijn gemeenschap. Waar genade gewrocht en de breuk geheeld is, daar zal de zaak zijn: welke vrucht geniet ik; heb ik de gemeenschap; trek ik uit Hem? Zo ja? Dan is dat het leven. Als ik de vrede niet geniet en Zijn gemeenschap niet ervaar, dan ga ik daarheen in verwerpelijkheid bij mijzelf, en moet torsen: wee mijner dat ik zo gezondigd heb. Dan zijn het de wrange vruchten van wat in het paradijs gebeurd is, en wat ingekankerd zit in ons vlees, waarmede wij omhangen zijn.

Daarom begonnen wij te zeggen, dat God gave, dat hetgeen wij zongen in ons woonde. Want dan ligt er een grondslag, waarop wij bij elkander kunnen zijn, en (het wordt dan dankdag genoemd, dat is een dag om Zijn Majesteit te erkennen en te huldigen voor al Zijn goed en gave) dat wij dat zouden doen uit ons hart, opdat het niet een uitwendige oefening zou zijn, en het spreken niet zou zijn als een les die de kinderen op school krijgen, waardoor wij wetenschap vermeerderen. Maar, daar de dienst van God geestelijk is, omdat God Geest is, het bij-elkander-zijn voor ons zou zijn om God te dienen in Geest en in waarheid. Want het is ernstig: onze God is een verterend vuur.

De psalmdichter doet nog de geloofstaal horen, hetgeen die eeuwige Geest in het hart werkt: "De HEER zal uitkomst geven." In alle nood, lijden, jammer en ongeluk is er die band, die gebondenheid; daar is God - Die des daag Zijn gunst gebiedt - aan vast. Daaraan vast? Ja! Het geloof is een gans wonderlijke zaak. Want het geloof, zoals dat door de Heilige Geest gewrocht wordt, steunt op de beloften die God gedaan heeft, en bewijst daardoor uit God te zijn, want het geeft God geloof, zoals Hij Zich geopenbaard heeft.

Onze belijdenis doet dat niet, want dat is van òns. Dan komt voor de dag: "Mocht het eens" en "Als het eens kon." Het geloof spreekt anders, dat zegt: aan het één is het ander verbonden, omdat God waarachtig is. Zien wij dus, welk een rijkdom er in het geloof ligt, wanneer dat in deszelfs eenvoudigheid in het hart werkt. Want daaruit komt voor de dag dat wij belijden dat God waarachtig is, dat Hij Zijn schepselen dient en uit alle lijden, nood en dood verlost, en dat Hij hen dient ten eeuwigen leven; Zijn Woord dus bevestigt.

Ik vraag dan uw aandacht voor het Woord en het getuigenis Gods. Dat God het Zelf ons heilige, en ons het hart schikke, opdat wij opgewekt mogen worden tot Zijn dienst en tot Zijn kennis, tot Zijn vrede, om Hem hier dan al te eren bij aanvang, in geloof, op de betamende wijze en te worden gevormd om het nog eens eenmaal te doen in volkomenheid, op dankdag daar boven, waar geen lijden meer zal zijn. Zoeken wij dan vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde, ons onmisbare zegen.

Tekst:

Het woord waarvoor wij Uw aandacht vragen, vindt gij in het 10e vers uit het ons zo-even gelezen 61e hoofdstuk uit de profeet Jesaja, waar Gods Woord aldus luidt:

Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in Mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap.

Leerrede.

Mogelijk zijn er onder ons die denken: is dät nu een stof voor dankstond en dat in de omstandigheden waarin het ganse gestel zich bevindt? Dat is nogal wat! Ja, zo zou men er over kunnen denken; ook ik heb er precies zo over gedacht. Dat klopt dus nogal aardig. Ik heb ook druk in de Bijbel zitten zoeken om wat anders te vinden, maar begreep: dat gáát niet. En omdat het niet kon heb ik het uiteindelijk ook niet gedurfd.

Nu zou er gevraagd kunnen worden: "Ben je dan zèlf zo vrolijk zoals hier, in dit vers vermeld staat? Nu, dat kan ik óók niet zozeer zeggen. Maar soms zijn er wel gelegenheden dat in mij aan

het werken gaat van de inhoud van dit vers, wat een bovenmate vrolijkheid en blijdschap teweeg brengt. Die aanleiding en oorzaak daartoe zal ik ook zeggen. Als ik ooit tegen een dankdag heb opgezien, dan is het wel déze keer geweest. Mij dacht, dat het veel geschikter was om een boeten- en bededag te houden dan dankdag. Bij wie zullen niet dergelijke gedachten zijn? Mijn deel is in de laatste tijd dikwijls, dat ik tot de dood toe gedrukt ben, ziende op het gehele gestel. Daarvoor behoef ik niet rond te kijken in de vergadering, in kerken, op straat, of bladen te lezen. De laatste tijd lees ik ook geen enkel kerkelijk blad meer; die zijn allemaal de deur uit, ik wil er niet meer mee te doen hebben.

Na de oorlog was ik op zowat alle kerkelijke bladen geabonneerd om te lezen hoe het na de oorlog op kerkelijk erf erbij stond. Dat heb ik gedaan totdat het genoeg was, daarom heb ik alles afgeschaft, want ik heb wel wat anders te doen. Als ik nu spreek over zien, gewaar worden, gevoelen, dan bedoel ik daarmee, dat dit hoofdzakelijk gebeurt als ik alleen, in het verborgen, ben.

Ik gevoel dan - en dat wordt mij als bijgebracht - dat hetgeen God mij in 1941 ontdekte, zich nu voltrekt. Immers, toen is mijn deel geweest, dat ik mij in grote ellende bevond, naar aanleiding van het lezen in dat boek "Mein Kampf". Daaruit had ik gemerkt - als de Duitsers overwinnaars werden - dan kwam dat boek "Mein Kampf" op de kansel te liggen in plaats van de Bijbel. In die tijd deed het zich toch aanzien alsof Duitsland alles onder de voet zou lopen. Wat zou het einde zijn?

Bij die gelegenheid is het geweest, dat God mij, in grote nood en ellende, beantwoord heeft, en toen heb ik de zaak zijn beloop zien nemen. Deze woorden waren erbij: "Snelle afloop als der wateren." Ik zag het gehele Duitse rijk, met alle poeha die erbij was, als een kaartenhuis in elkaar vallen. Mijn bede was, dat, als er dan een einde zou komen aan de terreur, of er nog uit zou mogen overblijven tot eer van Zijn Naam en uitbreiding van Zijn Koninkrijk. Toen is het zó geweest, dat ik als een mist heb zien opkomen, een donkere nacht, niet alleen over Holland, maar over heel de wereld. Alles als in de nacht, in de mist! Daar bewoog zich alles in. Of het nu Mohammedanen waren, of Boeddhisten of Protestanten, wat dan ook, of men bekeerd of onbekeerd was, dat men kon weten en kennen, dat was gelijk. Een geest was uitgegaan over de lengte en breedte der aarde, die nam alles in beslag.

Als men in de mist loopt dan zijn de kleren nat, (omdat men zich er in bevindt), zo is toen voor de dag gekomen, dat er een tijd zou aanbreken, dat wij het niet mis konden doen, omdat wij er midden in zaten. Het was een geest die zich uitsprak -- waar nog iets bijzonders bij was, namelijk de geest van de antichrist -- die zich zou stellen tegen God en al wat goddelijk genaamd wordt, en zich op alle terrein zou uitspreken; kerkelijk, politiek, in alles! Dat heeft mij grote vrees gebaard; ik heb gebeden, nòg eens gebeden, nòg eens gebeden, gebeden! Maar toen ben ik gaan bemerken: dat moest ik loslaten, prijs geven; het was het vaste voornemen Godes.

De oorlog is voorbijgegaan, en wat God mij toen heeft laten zien, zie ik nu al meer en meer openbaar worden. Ik zal daar (ik heb al meer over die zaken gesproken) niet verder over uitweiden, maar alleen dít er nog van zeggen, dat die dingen mij in de laatste tijd dikwijls hebben bezet: hoe lang, tot hoe ver zal het zich uitstrekken? Wat zal het einde zijn?

Zo is er al maanden in me: "Stof zult gij eten." Dus, ja, ik neem de Bijbel en zoek dat op en bemerk dan, dat het (dat stof) de spijs der slang zal zijn. Daaruit was mijn bede: "Wat bedoelt Gij toch?" Een paar weken geleden, toen ik 's Zondagsmorgens stond te spreken over: "Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is", is het, onder mijn spreken, of daar die rode draak is, bloedrood van het bloed der heiligen, die als aan mij begon te vreten. Ik heb (geen mens zal het bemerkt hebben) mij vast staan te houden en op mijn tanden

staan te bijten, want ik kon het wel uitschreeuwen van de ellende die mij opeens aangreep. Na enkele dagen, toen ik wat rustiger geworden was (want het was voor me of ik zo'n klap had gekregen, dat ik helemaal van streek was) ben ik gaan nadenken.

Ten slotte is in mijn brein gaan werken dat ik indertijd daar eens iemand wat van had horen zeggen. Bij enkelen navraag gedaan en toen zei er één: "Daar heeft Bogaard wel eens wat van gehad, in één van zijn preken moet er nog wat over staan." Bij verder nadenken kwam ik tot deze ontdekking, dat hetgeen God aan satan gegeven had - stof, zou de spijs der slang zijn - dat waren wij.

Wij zijn stof, en moeten tot het stof wederkeren, waaruit wij genomen zijn. Het was voor mij een nadere ontdekking van de verwoedheid van satan. Want die wil niet, dat wij los zijn van heel de boel, en ons alleen aan God en Zijn genade houden. Hij zal hier zijn wreedheid, zijn vijandschap, zijn haat openbaren en uitzetten, in die zin: ik zal van u halen wat ik van u halen kan, zover als God het toestaat.

Een ieder voelt dus wel, dat het niet zó voor mij is om ruimte, rúimte te hebben, als er in onze ziel woont dat satan zo verwoed is. Hij zal bij ons halen, voor zover God het toelaat, wat hij halen kan, tot het uiterste toe. Dat sluit dus eensdeels in, om hier verder de diepte van onze val te moeten uitleven: wát zijn wij geworden; wat is ons deel; maar anderdeels heeft nog nooit zó uitgeblonken, dat Christus de kop van de slang heeft vermorzeld; dus Hij heeft hem toch zijn macht ontnomen. Ook kan ik er niet van tussen, dat ik Christi ben. Ik ben van Hèm.

Het is een rechtvaardig oordeel dat God geen vlees ontziet, en dat het oordeel op ons rust: "Stof zijt gij, en gij zult tot stof wederkeren." Maar dan vind ik mijn troost bij de heiligen der hoge plaatsen, want bij hen heeft God ook geen vlees ontzien, in het minst niet. Wat is hùn deel niet geweest?

Laat ik, en laat een ieder voor zich onder alle woede des duivels, dan oppakken wat voorkomt. Doch een ieder wil ik waarschuwen, in zoverre er bij ons enig licht en enige beweging is, dat, als gij u ganselijk op Christus werpt en op Hem verlaat, dan is de woede des duivels groot. Want dan zijn wij hem hier een sta in de weg. Gij moogt hier uiterst rechtzinnig zijn en ook nog groot nut doen, want de duivel kan nu eenmaal niet keren en weren dat God hier een volk op aarde heeft, dat hier aankomt door Godd'lijk licht geleid, maar als wij ons op Christus werpen, dan doen wij een daad waar satan zeer op tegen is, want het sluit in dat men dan breekt met wat wij in onze val geworden zijn: met het eigen ik.

Huldigen wij nu Jezus Christus, als de tweede Adam, dat is zín verwoedheid. Ik gevoel soms, dat satan zó verwoed is, dat hij, als hij het kon, wel ik weet niet wie zou willen gebruiken om tegen mij uit te spelen, om mij te kwellen, te benauwen, te doden. Maar, Jezus Christus is de Overwinnaar. En nu trekt die hemelse Majesteit partij voor Zijn Zoon en voor Zijn werk. Christus is het Hoofd van Zijn kerk en gemeente. Nu zijn wij dus geheel en al op Hem aangewezen; wij moeten alles van Hèm hebben.

Van onszelf hebben wij niets, in deze wereld hebben wij niets en van satan hebben wij niet anders te verwachten dan, dat híj hier tot aan de uiterste grens werkt, zover als God het toelaat; hij moet dus van het werk Gods afblijven. Verder is het hier de plaats waar de troon des satans is, waar hij onder de toelating Gods, macht en recht heeft.

Daar dan alleen Christus alles is: Hij het leven is, Hij alleen de enige Sterkte, Hij alleen de Persoon waarop wij aangewezen zijn, zo is dat dan de oorzaak geweest dat die woorden mij al een paar weken lang bezet hebben.

Vanaf het begin dat die woorden mij gingen bezetten, dacht ik: hé, dat is voor de dankdag. Ten slotte is het zó bij mij geworden, dat ik het aanmerk als een stof van zulk een inhoud, die ons

gelegenheid geeft om op Christus en de werken van Zijn genade te zien, teneinde daardoor te worden opgewekt, om dat enige werk dat standhoudt, te zoeken en daarbij te leven. Want wat daarbuiten is, valt weg, maar dat alleen houdt stand.

Toentertijd verkeerde de profeet Jesaja ook niet in zulke verheven omstandigheden. Immers, hij wist dat Juda gevankelijk uit zijn land zou worden weggevoerd. En nu kon die man spreken en handelen, maar er was niets aan te doen: het oordeel van God stond vast, dat zou zijn loop hebben, dat zou zich voltrekken. Al heeft hij een tijd meegemaakt van godzalige koningen: van een Uzzia, een Jotham, een Hiskía; dat is waar, doch, hij wist wat er zou gebeuren. Dat was niet weg te bidden. Dat moeten wij ons eens indenken: het oordeel vaststaand en niet weg te bidden! Daar staat dan een mens: machteloos, handeloos, voeteloos. Wat is nu de troost, de sterkte, de blijdschap van de profeet geweest? Alleen God en Zijn genade; dáárbij heeft hij geleefd.

Ziet ook eens hoedanig de openbaring Gods en Zijner genade geweest is. Doorgaans wordt hij de evangelische profeet genoemd, zoveel tegenwicht kreeg hij in al de ellende die er was. Welke profeet heeft zó helder, zo klaar Jezus Christus, en Dien gekruist, uitgebeeld? Neemt alleen dat éne hoofdstuk maar eens, het 53e uit zijn profetieën, daar zien wij heel het werk van die lijdende Borg. Daar staat alles in vervat; dat is de openbaring van Gods genade als tegenwicht. Dat is dan het leven, de sterkte, de blijdschap geweest van de profeet.

Dan bemerk ik daaruit: hé! dan ben ik toch niet vreemd. Want, daar ik mij anders in de grootste jammer, in een hoek van de kelder zou gaan verbergen, zo is dat het tegenwicht, dat er bij God zo'n rijkdom en volheid der genade is. En er ligt hier wat aan de binnenkant, dat heeft Hij daar neergelegd en dat doet Hij steeds weer opleven, en sterkt en onderhoudt dat, waardoor er tijden zijn, dat ik, bij alle ellende, zelfs nog met innerlijke blijdschap over de aarde kan gaan. Maar, dat is dan alléén Zijn genade!

Dit Woord dan, dat ik begon te lezen: "Ik ben zeer vrolijk in de HEERE; mijn ziel verheugt zich in mijn God", daarmee wordt de kerk, waartoe Jesaja immers behoorde, sprekende ingevoerd. Let wel hóe het er staat: vrolijk te zijn in de HEERE. Er staat dus niet: blijde of verheugd te zijn, door wat van Hem te bemerken. Nee, maar de kerk spreekt hier uit de kern van de zaak.

Wat is die kern? Toch dit: door Adams val is er een breuk gekomen, een scheiding tussen Schepper en schepsel. Nu spreekt de kerk hier haar blijdschap uit, dat die breuk er tussenuit is; die breuk is wèg! Dáárdoor kan er vrolijkheid zijn in de HEERE, omdat er niets meer tussen zit. Anders mag er enige vrolijkheid en blijdschap zijn, maar als men tot de kern van de zaak wil doordringen, dan komt voor de dag: er zit wat. Ook zegt men wel: "Ja, God is goed, maar weet je wat mijn ongeluk is? Met al de weldaden en zegeningen eindig ik in mijzelf in plaats van in de Oorsprong." De breuk is blijven zitten.

Maar zó is het hier níet. Hier is het als een, in God opgelost zijn, in Zijn werken, in de arbeid der goddelijke genade. Dat is de ware kern der vrolijkheid. Zo maar niet eens een oppervlakkige blijdschap. Neen! Want God is de God der blijdschap. Hij is een volmaakt Wezen, waaruit de kerk ook zegt: "Nademaal ik het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel." Hierboven is eeuwige vreugde, volheid, volkomenheid, volmaaktheid. Dat wordt hier al bij aanvang ontmoet en ervaren.

Zijn werk sluit in - dat is dan hier de voornaamste zaak - dat de breuk er tussenuit is. Wil men nu, onder de breuk, een werkelijk werkzame ziel hebben, opdat die breuk er tussenuit zou zijn en men zich in God kan verheugen, dan moet men eerst de breuk leren kennen.

Ter verduidelijking het volgende voorbeeld: een dokter geeft zó maar geen medicijnen, maar gaat in de eerste plaats de kwaal vaststellen en onderzoeken; hij zoekt dus eerst de wortel, de oorzaak op. Als men ergens pijn heeft, dan legt de dokter daar zo maar geen pleister op om dat

wat te bedekken, maar hij zoekt naar de oorzaak waaruit dat ontstaan kan zijn. Zo hebben wij nodig, dat bij ons de breuk openbaar wordt, zoals die is. Wordt dat niet openbaar, dan blijven wij zitten met een oppervlakkige kennis.

Een ieder mens weet, dat hij niet deugt. Een ieder mens kan zijn fouten, zijn verkeerdheden weten, want wij hebben allemaal onze consciëntie, die ons aanklaagt en veroordeelt. Bij het minst dat er wat is, gaat de klopper: niet goed! Ieder mens kan dat dus weten. Daarbij hebben wij Zijn Goddelijke Wet, die van ons vordert dat wij daaraan gelijkvormig zouden zijn, niet alleen in werken, maar ook in woorden, ja zelfs in gedachten.

Wie durft er met zijn gedachten voor de dag te komen? Toch zeker niemand? Want wàt huist er niet in de mens! Is het niet als een mestput van allerhande verderf? Wie kan tot zijn gedachten zeggen: "Stop, nu is het genoeg?" Wie kan zijn gedachten stilzetten? Niemand, dat is uitgesloten! Zo is het dan als een molen, die aanhoudend draait en maalt, het staat niet stil; als een rad, steeds verder! Dat is het deel van een ieder.

Maar al werkt er nu: "Ja, dàt is een mens! Hij deugt niet. Dìe zonde: dàt mankeert er aan; zùs ben ik en zó", is men dan terecht bij de breuk die er ligt? Neen toch?! Want God heeft de mens goed en oprecht en naar Zijn beeld geschapen, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid; om Hem recht te kennen. Maar, als wij nu eens al onze gedachten, woorden en handelingen "góed" konden maken, dus vrij van zonden, was dan de zaak in orde? Neen, wel was er een voorname verbetering aangebracht, maar hoe waren wij dan nog voor de HEERE, onze God? Nog helemaal fout!

Daarom moeten wij noodzakelijk leren kennen de breuk die er zit tussen God en ons: wij zijn God kwíjt! Wij moeten leren kennen, dat er in het paradijs wat gebeurd is. Dat die zaak niet zo is, dat Adam dat gedaan heeft en wij er tegenaan kijken: ja, nu zitten wij met de brokken. Of: dat Adam en Eva dàt nu toch gedaan hebben en dat Gòd dat toegelaten heeft!

Wij moeten eens zó bij de breuk gebracht worden (en dat is dan door de werkende kracht en verlichting van de derde Persoon, de Heilige Geest) dat wij er eens midden ín gezet worden, zodat wij de schuld niet op Adam en Eva kunnen werpen, of op God, maar dat het voor ons eens persoonlijk gaat worden: "Gíj zijt die man!" Dus, dat wíj het gedaan hebben. Dan hebben wij wat te doen.

Als dan de breuk voor de dag komt, dan zitten wij in omstandigheden: de breuk is als de zee, wie kan ze helen. Dan zal voor de dag komen, dat wij in zo'n verschrikkelijke staat en toestand zitten, dat wij onszelf niet kunnen helpen, dat onze naaste het niet kan, dat Gods volk het niet kan, zelfs een engel niet, al was het Michaël, de aartsengel. De omstandigheden waarin wij dan verkeren zijn zo verschrikkelijk, want wij moeten daarin ondergaan, wij moeten de eeuwige dood sterven. Dan kan voor de dag komen: wee mijner, dat ik zó gezondigd heb, en wij met het pak der zonden op onze rug lopen, in bitterheid des geestes, in bitterheid der ziel. Als dat voor de dag komt, zijn er dan redenen om zo iemand te gaan beklagen? Neen, helemaal niet. Wij zouden wel willen, dat een íeder dat wist en dat het bij hem open was. Want dat is de weg, dàt is het pad waar wij genade benodigen en dat wij Jezus Christus behoeven als Borg en Middelaar, tot heling van die breuk, omdat wij het zèlf níet kunnen.

Als het bij ons niet hopeloos wordt, wat doen wij dan? Dan blijven wij toch zèlf werkzaam en zèlf bezig, met verandering, met verbetering, met onszelf in een vorm te brengen om Gode aangenaam te zijn. Daarbij zijn wij ook nog zó hoogmoedig, dat wij -- terwijl wij belijden in een staat van dood en van oordeel te zijn -- zelfs nog wat schrijven voor al onze handel, en over de aarde kunnen gaan in onze zonden, soms nog als een flink rechtzinnig christenmens, die het góed wéét, maar ... de boel blijft zitten ... waar God nóóit overheen werkt, Hij Die Zich schrikkelijk toornst beide over de aangeboren en over de werkelijke zonden.

Gave God, dat, zoals wij zongen: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen", een ieder de plaag van zijn hart kent en de breuk die er is tussen God en ons, opdat wij zouden verstaan dat

wij door die staat tot alle goed werk ongeschikt zijn. Dat wij hier rijpen voor een eeuwig rechtvaardig oordeel; dat de hel voor ons klaar ligt, die kunnen wij dan niet misdoen. Merkt dan eens wat een ernst daaruit geboren wordt!

Er wordt zo dikwijls gezegd: "Hij weet het wel, maar was er maar eens de ernst, was er de nood maar eens." Die zou er wel zijn als de breuk maar eens open was! Iemand die in het water ligt, gaat die zeggen: "Och, gaf de hemel mij nu maar eens te roepen?" Dat kàn je denken! Die schreeuwt het uit: "Help! Help!" Die begint niet met vrome praatjes: "Mocht het eens." Al is er nergens een redder te zien, dan, dan is hij niet zó gesteld: "Ja, róepen behoef ik niet te doen, want ik zie toch geen mens." Maar zijn geval en omstandigheden brengen teweeg dat men hem wel een buurt ver kan horen schreeuwen en roepen.

Laten wij er daar acht op geven, opdat wij niet in vroomheid vervallen met: "Ja, jòngen, mocht het toch eens aangeboden worden." Of: "Mocht de hemel mij toch eens de nood opleggen; mocht de hemel mij eens te bidden geven." Neen, neen; laten wij er bij stilstaan, blijven stilstaan: mijn staat is niet behoorlijk op mij; ik ken de plaag van mijn hart niet; de breuk is niet genoegzaam open. Ik weet niet wat ik weten moet: dat ik God kwijt ben en rijpend ben voor een eeuwig verderf. Als dat gekend wordt, is dat dan geen zaak van ernst?

Als het werkelijk zo bij iemand is, dan gaat men niet met losse praatjes over de hel praten. Hoe vreselijk moet dat zijn, hier verkeerd te hebben onder het aanbod van genade, te hebben horen spreken van de werken der eeuwige liefde en zaligheid, en dan straks buiten God en Christus te vallen, te verzinken daar, waar de worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt!

In die gelijkenis van de rijke man en Lazarus, lezen wij dat de rijke man tot Abraham riep: "Vader Abraham, zend Lazarus." Hij behoefde niet véél te brengen, slechts één druppel water op het uiterste van zijn tong. Dat is toch niet veel! Maar het weerwoord was: Vriend, gij hebt het goede gehad in uw leven (hij had buiten God kunnen leven, hij had het in de zonde en in de wereld kunnen stellen, dan is er hier blijdschap en ruimte!) en Lazarus niet. Tóen werd hij getroost.

Is men in de hemel hard? Neen, maar wèl rècht! God is óók niet hard, maar wèl rècht! Wij kunnen genade bij God verkrijgen, want Hij heeft Zijn Zoon opgeofferd in de dood. Maar, het moet een recht werk wezen, dan moeten wij ons vernederen onder onze zonden, en als schuldigen bij Hem terecht komen; dan kunnen wij Christus uit Zijn hand ontvangen in Zijn volle Middelaarsbediening. Dus niet op een andere wijze, want God is recht (niet hàrd).

Wat moet dat dan in de hel zijn. Daar zullen de ogen van tranen vlieten, die ogen die hier zijn gebruikt in de zonde, om te kijken voor eigen genot, in dingen die geen wezen hebben en buiten God zijn, in dingen van satan, van de wereld, van de zonden. Die zullen van tranen vlieten, maar ... dan te láát! De tong, die h́ier zo lichtvaardig gebruikt is, om te redeneren en te praten, zal gekauwd worden door de tanden die zo lichtvaardig van elkaar gedaan zijn om maar te praten wat voor de mond kwam. En dan eeuwig, ééuwig, buiten God!

Zullen wij er toch rekening mee houden, dat het nú de welaangename tijd is, de dag van zaligheid? Och, laten wij er toch geen gras over laten groeien!! Zijn geboden zijn niet zwaar. Hij vraagt slechts, dat wij eens voor de dag komen met onze vuile boel, met onze zonden. Dat onze zonden ons eens de dood zouden worden. Dat wij dat dan bij Hem aan Zijn genadetroon zoeken, en dat heel de boel eens voor de dag komt: de breuk zoals die is tussen God en ons.

Als dat gebeurt, dan is het geval, dat God vrij is en wíj schuldig zijn. Dat zal zó vlak vallen, dat wij God in alles gelijk geven, Hem verhogen en onszelf vernederen, Hem erkennen als alléén goed, en onszelf verwerpen omdat er geen goed in ons is. Dàt is dan de weg. Wij zijn in Adam verdoemd geworden, dus onze staat is een veroordeelde staat, een staat van vloek. God wil hebben dat wij dat weten.

Hij kan van ons niets gebruiken. Dat leren wij zó grondig en zakelijk kennen, dat Hij, als wij Hem moeten aandoen en in Zijn handen vallen, ons afsnijdt in Adam. Hij kan niets van ons gebruiken, totaal niets. Dat is dan verloren; alles houdt op, onze gedachten en àl. Want wat zijn de gedachten van een mens?

Mijn laatste gedachten, toen God mij rechterlijk behandelde, waren nog een grote leugen. Want daar mij genade werd aangeboden, en ik Jezus - Die liefgehad heeft tot in de dood - uit Zijn handen kon ontvangen, (en Zijn getuigenissen zijn zeer getrouw) waren mijn laatste woorden: "Dat is voor eeuwig kwijt!"

Dat is het heilig recht van God. Hij snijdt alles af. Niets houdt er stand. Onze grond in Adam ontvalt ons, ons leven houdt op, onze gedachten houden op. Daar is een mens ten einde: de veroordeelde, de vervloekte in Adam. Maar tot welk einde? Om nu een onderwerp te zijn voor vrije genade. Want die ís er, hoor! Zijn goedheid is hemelhoog! Hij heeft Zijn Zoon gezonden in ons oordeel, in onze vloek, en Die is geheel in onze staat ingegaan. Dat deed Johannes zo lofrijk zeggen: "Het Woord is vlees geworden!"

Denkt u dat eens even in. Wij zouden wel wensen om der engelen gelijkheid te krijgen, en op te klimmen, en zó gunst bij God te verwerven. Wij kunnen en vermogen niets, maar nu heeft God een ander werk uitgedacht. Wij kunnen niet tot Hem komen; nu komt Hij tot ons, in Zijn Zoon. Die heeft ons vlees en onze natuur aangenomen, en kwam in onze staat, in ons geval, om wat God van ons vorderde te doen, en Zijn Goddelijke eis te volbrengen. Dat heeft Christus gedaan. Waar nu een mens er zelf uitrolt, in vereniging onder de rechten van God, daar treedt Christus op, dat vlees geworden Woord van God, en Die brengt voor de dag dat Hij, als Borg en Middelaar, gedaan heeft wat God van òns vorderde. Hij deed wat wij moesten doen. Hij heeft voor ons boete gedaan en een eeuwige gerechtigheid verdiend en verworven. Kortom: alles wat wij moeten hebben, hééft Christus; wat wij moesten doen, dééd Hij. Zo wordt een zondaar gezaligd uit genade, en God wil er de vrede over uitspreken. Want Die God, Die onze Rechter is, is de Uitdenker van dat werk, zodat Hij bevredigd is met Zijn eigen werk. En daar ons Christus Zijn schatten, zegeningen en weldaden vermaakt, zo zijn wij Gode aangenaam in een Ander. Dat is het werk Gods. Daar spreekt de Schriftuur van, vanaf Genesis drie tot het laatste vers van de Openbaring. Laat dat dan in ons hart werken, dat wij dat doel nastreven en dat zoeken. Dat is het Evangelie; de volheid van het Evangelie der genade Gods.

Er komt nog wat in mijn gedachten. Bogaard heeft meer dan eens verteld van zichzelf (ook h́er wel van kansel), dat hij op een gelegenheid dacht, niet anders dan de eeuwige dood te moeten sterven, en dat Christus hem toen als Borg en Middelaar werd ontdekt. Daar was zó'n ruimte bij, dat hij dacht, dat hij zalig was, dat alles aan hem gebeurd was. (Later bleek, dat het ontdekt was). Enige dagen verkeerde hij in die grote ruimte.

Omstreeks die tijd, moest hij naar Alblas, waar een zekere van Rees woonde, een kind Gods. Daar hij toch in de buurt was, ging hij er even langs. Toen van Rees hem zag, zei hij: "Bogaard, je ziet er zo vrolijk uit, je hebt zeker wel wat te vertellen?" Nu, dat was zo. Toen zei die man: "Een oude man als ik, hoort graag van het goede, dus, toe, vertel het maar eens." En hij aan het vertellen, van het benauwen, de ellende en ten laatste van Christus' volheid, dat hij door Hem zalig kon worden, en dat er zo'n ruimte in Hem was.

Die man aan het toestemmen: ja jongen, dat is zo. En waar Bogaard het moest laten liggen, ging hij verder. Ten laatste over verlossende liefde, en overgang en inzetting in dat Koninkrijk, zodat Bogaard ten slotte zei: "Hoe lang duurt dat nu ongeveer dat iemand zoals ik dat óók krijgt?" "Ja", zei van Rees: "Dat is er naar, of er behoefte en noodzaak toe is." Bogaard dacht: dat zal aan mij niet mankeren; het is er voor, dus als er behoefte en noodzaak is, dan is het klaar! Hij naar huis. Maar hij had er geen erg in, wat die man gedaan had, want die had hem uitgehaald en

verder gesproken over wat hij nu miste, en daarmee had hij zijn zakken leeggepraat. Bogaard had niets meer over.

Dat verloopt een poosje, tot hij zó akelig, zó eng, zó naar wordt, dat hij uiteindelijk op zijn knieën valt: "Oh God toch! Wat ben ik toch naar." Toen kwam hij zó ver, dat hij ging bidden (tegenwoordig zou men zeggen: "Och, wat een eenvoudig tollenaarsgebedje): "Oh, Heere! Ik ben zó akelig, och, één woordje maar, alstUblieft!" Is dat nu geen eenvoudig tollenaarsgebedje? In plaats van te bidden om "grote zaken" het maar te doen om één woordje?

Wat denken jullie wat voor antwoord hij van God kreeg op dat eenvoudige tollenaarsgebedje? "Zou Ik stierenvlees eten, of bokkenbloed drinken?" Alsof God zei: dat is een onrein offer; wèg er mee. Dat was voor hem alsof alles kwijt was. Kon God dat niet aannemen, ja, dan was natuurlijk alles fout. Maar terwijl hij van de ellende de geest dacht te geven, daar openbaart - daar ontdekt - zich dat Lam Gods, als geslacht, in het midden des troons, en daar schoten de eeuwige stralen der liefde en volmaaktheid uit.

Toen begreep hij wat God bedoelde. Die wilde Zijn Zoon en Zijn Middelaarsarbeid verheerlijkt zien. Dat bracht bij hem wederkerig teweeg: "Dat ik U kenne, en de kracht Uwer opstanding!" Daaruit is hij sindsdien gaan verstaan, dat God van hem vorderde: niet dat hij toestanden, woordjes, ervaringen zou zoeken, maar de verzoening door het bloed van Christus. Want dáárvoor is het.

Als ik dan hier lees: "Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God", dan is hier sprake van de verzoening van de breuk, dat die er tussenuit is. Dat is de ware vreugde en blijdschap. Wie wenst eens waarlijk vreugde en blijdschap te hebben, ècht dankdag? Nu, leer dan eerst de breuk kennen, dus eerst voor de dag komen met de breuk, met uw staat van oordeel, ellende en vloek. Er is geen andere oplossing. Bij God helpen geen praatjes. "Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben." God houdt van recht. Hij is een dierbaar Wezen. Dat kun je wel denken; Hij is de Uitdenker van heel het heilswerk!

Hij is recht, doch daar hebben wij geen schade van! Want, doordat God recht is, en niets laat zitten, geen strohalm, kunnen wij van die vuile boel gereinigd worden. Kan er zó'n schoonmaak zijn, dat wij verlost worden van allerlei en nog wat waar wij anders mee zouden blijven zitten. Waarlijk, wat is dat waar, dat God recht is, in al Zijn weg en werk, en dat het de zaligheid insluit van de zondaar die met God meegaat. Dat is de ruimte en de vergenoeging, bij aanvang en bij voortgang. Toe, wij moesten eerst nog maar eens zingen het tweede vers uit de 36e Psalm:

Uw goedheid, HEER, is hemelhoog;
Uw waarheid tot de wolkenboog;
Uw recht is als Gods bergen;

(daar kunnen wij nu totaal niets in missen, van al wat er hier staat; het één zowel als het ander hebben wij nodig om zalig te zijn).

Uw oordeel grond'loos; Gij behoedt,
en zegent mens en beest, en doet
Uw hulp nooit vrucht'loos vergen. ...

Die blijdschap en vrolijkheid, waarvan wij hier lezen, is in de gehele wereld niet aan te treffen. De wereld spreekt ook over blijdschap en vrolijkheid, maar wij kunnen het niet zó nemen, of alles tezamen is dáárbij vergeleken maar schijn, surrogaat. Want de werkelijkheid van wat God laat kennen aan vreugde en blijdschap is buiten God, niet te vinden in deze wereld. De waarachtige vreugde en blijdschap ligt in God, Die een volmaakt heilig en rein Wezen is, een volmaakte Geest.

Ellendige zondaars, die nochtans Zijn schepselen zijn, bij wie de breuk er tussenuit is, worden als in God opgelost, door Christus' Middelaarsarbeid, die hun verzoening is. Christus reinigt hen door Zijn Geest en bloed van al hun vuile zonden -- waar God een welgevallen in neemt -- en dekt hen met Zijn gerechtigheid, zodat God die zondaars gaat eigenen. Hij ziet hen aan in het werk van Zijn Zoon, ja in Zijn eigen werk, waar Hij de Auteur en Oorsprong van is. Hij dacht dat werk uit, Zijn Zoon verdiende het en de derde Persoon, de Heilige Geest werkte dat, en kwam daar te stellen. Dat is dus het werk van een Drie-enig God.

Daarin wordt een zondaar opgelost en geniet hij zijn vreugde en blijdschap in God. Want daar hij in Adam is afgesneden - dus in zijn oude staat heeft opgehouden - is vernietigd, zo is zijn opkomst in God en Christus. Dat is een blijdschap, een vreugde, die alle verstand te boven gaat. Er mag over gesproken worden, maar al was er een redenaar met een engelenstem, dan kan hij toch niet vertolken wat het is.

De naaste mag dan zeggen: die man zat zó vol met blijdschap, hij kon het niet aan met praten, de vreugde was als van zijn gezicht te scheppen, je zag het zó. Nu, zo kan er dan wat van gehoord en gezien worden; maar de inhoud kan niet gezegd worden, want het is Goddelijk, het is uit Hem. Wie kan dat uitdrukken? Ik niet. Want het is Goddelijk, en ik ben een vleselijk mens. Het is uit Hem, en het spreekt zich dan ook weer uit tot Hem. Want de dank, de lof, de prijs, de aanbedding die dan uit het hart opstijgt, spreekt zich uit tot de Oorsprong.

Waar is een vreugd', een kalmt', een heil,
zo zalig als dit hoogst genot?
Het vloeit uit God en keert tot God,
het heeft noch maat, noch perk, noch peil.
In Jezus is mijn zalig lot
verborgen bij mijn God.
Hij is mijn Lust,
ook als mijn stof eens rust. ...

dat stof, dat hier geen rust heeft. Want het wordt nagezeten door satan, het is hem tot spijs; maar het zal straks in het graf nog rusten in hope tot de jongste dag. Is het wonder dat daaruit engelen, cherubs, serafs opgeroepen worden om die God te loven? Daar krijgen ze dan straks de gelegenheid toe om dat te doen met de engelen, de cherubs en de serafs; Gode volmaakt dank te zeggen. Dan zal het zijn als een stem van vele wateren. Zo wordt Hij gediend en gedankt uit Zijn eigen werken.

Nu volgt hier nog: "Want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." Dit woord wordt dikwijls gebruikt, wanneer wij de gelegenheid krijgen ons door het geloof, de gerechtigheid Christi toe te eigenen, ja ons door Christus toegeschikt en medegeedeeld wordt, dat Hij onze gerechtigheid is, gelijk er staat: "De HEERE, onze GERECHTIGHEID."

Zo wordt dat dan genomen als een kleed, hier genoemd: "Klederen des heils en de mantel der gerechtigheid."

Let wel: een kleed gebruikt men om de naaktheid te bedekken. Die nu het meest weet: alles, alles in Adam te zijn verloren, die zal dat het hoogst prijzen, want, wat ik heb om mijn naaktheid te bedekken, dat is Zijn gave, dat is van Christus! Dan is dat heil, die gerechtigheid, als een kleed, als een mantel.

Zeer helder beschrijft Bunyan dat in zijn boek: "Eens Christens reis naar de eeuwigheid." Hij ontmoette iemand, die over de muur geklommen was, en toen hij hem er attent op maakte, dat hij niet door de poort ingegaan was, was diens zeggen: "Ik ben net zo goed op de weg, en op reis

naar hetzelfde doel. Wat voor verschil is er tussen ons. Nu ja, het enige zou dat kleed zijn dat je aan hebt. Maar dat zal je ook wel door één van je burens gegeven zijn, om de schande van je naaktheid te verbergen." Hij wilde zeggen: je ziet er ook niet naar uit dat je van rijke afkomst bent.

Waar was het, dat Christen dat kleed gekregen had, maar niet van zijn burens. Hij had het gekregen - toen hij bij het kruis terecht was gekomen en al zijn zonden kwijtgeraakt was - van de HEER' van de plaats waar hij heen reisde. Dat kleed had hij gekregen om zijn naaktheid te bedekken, maar ook als pand. Hij had het dus gekregen; dat was werkelijk waar.

Als het dan gekregen goed is, dan drukt het tegelijk uit hoe straatarm wij in onszelf zijn. Want klederen zijn om de naaktheid te bedekken. Nu moet Christus onze gerechtigheid, ons heil zijn, en dat moet ons als een kleed zijn, want zelf hebben wij niets, totaal niets.

Wat hebben wij dan zelf te tobben en te prakkiseren, wat hebben wij te doen om ons in enig opzicht nog verdienstelijk en Gode aangenaam te maken? Daarmede slaan wij Christus in het aangezicht, want Hij is Borg en Middelaar. God heeft mij noch u gemachtigd om de plaats van Christus in te nemen. Hij heeft ons aangewezen om zondaars te zijn, ons te vernederen onder Zijn Majesteit, maar Christus gemachtigd om zondaars te verrijken, te dekken en alles aan hen te doen. Dat wij dan weten, welke plaats wij moeten innemen! Dat ik, en een ieder wete: dat is in vernedering, in het stof. Laat maar voor de dag komen, dat wij ons naakt gezondigd hebben, alles kwijt zijn. Dat mag dan een teleurstelling zijn, maar zover als er genade en aanneming verkregen is, dan is dat tot hulde en lof aan die Koning, Die alles voor ons verdiende en verwierf, Die alles voor ons heeft, wat wij nodig hebben.

Op een Zaterdagavond ging ik hier vandaan, uit de catechisatie, en eer ik thuis was, kon ik geen gedachte meer denken over God, over Jezus, over hel, hemel, leven of dood. Heel die avond was er gesproken uit de volheid en de genade, en ik dacht het er nogal aardig afgebracht te hebben. Toen heb ik een halve nacht doorgebracht, zó, dat ik ten slotte moest zeggen: ik lijk wel een dwaas, verschrikkelijk. Wat loopt het toch laag met mij af. Allerlei waarheden ben ik nog gaan zitten onderzoeken (wat is toch een mens!). Toen: zitten er dan aparte, verborgen zonden? Wat zit er?

Totdat, diep in de nacht, uit Oud- en Nieuw Testament er naar mij toe kwam, allerlei omstandigheden, waarvan het meest mij die van Zacharia trof en van de apostel Paulus. Toen God tot Zacharia sprak: "Wat ziet gij", kon hij het wel zeggen: een geheel gouden kandelaar, en een oliekruikje, zeven lammeren, twee olijfbomen, de twee takjes der olijfbomen die in de twee gouden kruiken waren, die goud van zich goten. Dat kon hij allemaal wel zeggen. Maar toen hem gevraagd werd: "Weet gij niet, wat deze dingen zijn?" Moest hij zeggen: "Neen, mijn Heere." Dat wist hij niet.

En Paulus schrijft: "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelf; maar onze bekwaamheid is uit God; Die ons ook gemaakt heeft, om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend." Wederom zegt hij: "En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen."

Terwijl die zaken zo op mij werkten, was daar als van het aanwezen Gods. Hij vorderde van mij, dat ik aannam dat ik niet hoger stond dan de Ninevieten, die geen onderscheid wisten tussen hun rechterhand en hun linkerhand. Wat kon ik doen? Wel, aanpakken dat ik een mens was die mijn rechter niet kende uit mijn linker, al lag er dan achter me, wat uit Zijn genade aan mij besteed was. Waartoe was dat?

Opdat Christus bij vernieuwing zou gaan uitblinken, dat Hij onze gerechtigheid, heiligheid en wijsheid is; Hij alleen alles. Opdat wij zouden hebben, wat wij moeten hebben voor het aangezicht Gods. Als ik dan hier lees van de vrolijkheid der kerk: "Want Hij heeft mij bekleed

met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan", dan pas ik dat niet alleen toe op die gelegenheid, wanneer wij in het recht Gods komen, en Christus als Borg en Middelaar - als plaatsbekledende Borg - het voor ons opneemt, ons uit Zijn genade dient, en ons bekleedt met het kleed van Zijn gerechtigheid, maar ik blijf dat ook verder toepassen, dat, telkens wanneer wij in onze naaktheid voor de dag komen, zich dät alleen doet gelden.

Want ik heb bij alle ervaring geen waardigheid voor God; maar Christus moet mijn gerechtigheid zijn. God kan mij wegvagen, bij al wat aan mij gebeurd is, want wie ben ik? Een mens! Gij toch zeker ook? Wij kunnen die gaven en genade genieten, en zeggen: "Och God, daar komt U de eer van toe"; en als die genade en gaven opgeteerd zijn, al zijn wij er mee in de Oorsprong geëindigd, dan komt voor de dag, dat, dat dierbare en gezegende werk zich heeft voltrokken in een gevallen mens. Daarom moet Christus steeds onze gerechtigheid zijn. Hij is ook onze heiligmaking en onze verlossing. Christus is alléén alles. Hij moet ons zijn als een kleed. Daarom staat er ook, dat Hij ons uit God geworden is tot wijsheid, èn (dan volgt er niet, naar de geest van deze tijd: tot rechtvaardigmaking, maar) tot rechtvaardigheid.

Tegenwoordig is heel Holland vol met rechtvaardigmaking, en kijk: die dáád! Maar, waar is Christus en Zijn genade? Wie er het best over kan spreken, die heeft het hoogste cijfer! Ik weet wel, dat ik twintig jaar geleden rechtvaardigd ben, maar indien het nu niet verder was gekomen dan dat daarvan een wetenschap ligt, waar zou ik dan nu moeten blijven? Daarom zegt Paulus, dat Christus ons uit God geworden is tot wijsheid en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing. Christus alléén is alles. Hij is het leven. Zo is Hij onze bedekking, tot schuiling en is Hij de kloof van de Steenrots, Hij, in Wie wij alles hebben wat tot het leven en de eeuwige zaligheid nodig is.

Nu volgt nog dit; uitdrukken de eerbaarheid, de schoonheid en het Gode aangenaam zijn: "Gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert." Wij weten dat de priesterkleding naar de ordonnantie en inzetting Gods zo was, dat zij onder meer een linnen lijfrok droegen. Ook droeg de hogepriester de schouderlap en de borstlap, waarop gegraveerd waren de namen der twaalf kinderen of stammen Israëls, alsook schellekens aan de zomen der klederen, om geluid te maken en op zijn hoofd die hoed met de gouden plaat met graveersel "DE HEILIGHEID DES HEEREN", alles naar de ordening Gods.

Nu wordt hier dat beeld gebruikt: "Gelijk een bruidegom in het huwelijk gaat." In het Oosten is dat nog heel anders dan hier in het Westen. Als het hier gebeurt trekt men een goed pak aan, maar in het Oosten wordt dan aparte kleding gedragen door de bruidegom en de bruid, en daar duurt de bruiloft dagen; doorgaans een dag of zeven. Die aparte kleding is dus voor die bijzondere gelegenheid. Er staat nog bij: "En gelijk een bruid zich versiert met haar gereedschap." Ook dat apart voor die gelegenheid, zodat door een ieder, al zijn er nòg zoveel genodigden ter bruiloft, zó te zien is: o, dät is de bruid en dat is de bruidegom.

Zo is er hier sprake, dat de ware begunadigden, die bekleed zijn met heil en de gerechtigheid Christi, hier door God onderkend worden. Want Hij onderscheidt tussen vroomheid en godzaligheid, Hij onderscheidt tussen schijn en zijn, tussen leugen en waarheid, tussen onoprechtheid en oprechtheid, wat uit Hem is en wat niet uit Hem is. Zodat dít de zaak is van de vrolijkheid, dat men verheugd is in de HEERE, en dat onze ziel zich verblijdt in onze God, dat: Hij ons ziet zoals wij uit Zijn genade zijn, zoals wij uit Hem zijn krachtens Zijn eeuwig voornemen, van voor de grondlegging der wereld.

Toe, wie heeft er mee lust om het oog te slaan op zo'n eeuwig heerlijk, dierbaar werk? Laat er heel de wereld voor schieten. Wat levert die je op, met al wat er in is aan hoogheid, eer, rijkdom, mode, vlees, voordeel, wat ook? Wat levert het op? Straks krijgen wij - als wij het nog krijgen -

een paar glad gemaakte planken, zwart gemaakt, of blank eiken, misschien gepolijst, met wat zilverbeslag, maar dat is álles wat wij krijgen, om verder de wormen en maden ten spijs te worden. Híer is wat anders. Hij vermaakt aan hen genade, zaligheid en eeuwig leven, en maakt hen hier bij aanvang al hemelburgers.

Misschien zegt iemand: "Maar, man! spreek je nu niet te ver?" Neen! Ook Paulus zegt: "Onze wandel zij in de hemel." Wie is daar? Christus. Als Hij nu in het grote Middelpunt staat: Hij van ons en wij van Hem; waar dan uw hart is, daar zal uw schat zijn. Als er nu bij dat werk bedongen was, dat wij ons tot een zekere heiligheid moesten opwerken, dan konden wij de handen wel in het haar slaan. Maar nu wordt ons zulk een werk aangeboden zonder geld, zonder prijs, aan ellendigen en rampzaligen, die het niet in de wereld kunnen stellen noch bij het eigen of onder de macht des duivels.

De breuk is dan wel als de zee, maar Gods Woord is niet uitgevallen, dat werk blijft. Dat dan in onze harten wone, om dan zulk een God, zulk een Jezus, op prijs te stellen Die voor ons in leven en in sterven, voor de tijd en voor de eeuwigheid, wil zijn boven bidden en boven denken, zó wil zijn dat er iemand van gezegd heeft: de Koning gaat als Zichzelf te boven. Och, vraagt dan nog naar de HEERE en Zijn sterkte; zoekt Zijn aangezicht geduriglijk, gedenkend aan Zijn verbond, waarvan wij het teken aan ons voorhoofd hebben. Oh, dat dàt dan het doel zij, want dat zal ons nooit berouwen. Die keus heeft nog nooit iemand berouwd.

Dat God alle tekort en het gebrekvolle van ons stotteren verzoene en vervulle met Zichzelf, ons toedienend hetgeen wij nodig hebben, opdat ons het hart geschikt worde en gevormd in de ware vrees Zijner Majesteit, om Hem in al Zijn weldaden te eren en te erkennen en op prijs te stellen gelijk Hij dat van ons vordert. Gedenke Hij ons dan ten goede, uit genade. Amen.

Slotzang:

Psalm 105: 3

Vraagt naar de HEER en Zijne sterkte, ...

Zegen: Verheft uw harten tot God, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.